

КЫАЙЫНЫ УҢАНСЫБЫТТАРА

КАРТУЗОВ
Алексей Дмитриевич

КЛАДКИН
Федор Маркович

КРИВОШАПКИН
Иван Михайлович

ЯКОВЛЕВ
Василий Давыдович

ФЕДОРОВ
Егор Петрович

МЕСТНИКОВ
Афанасий Гаврилович

СЭРИНГЭ КҮТТЫБЫТТАРА

1. Беллев Исаак Ильич
2. Беляев Афанасий Иванович
3. Беллев Иосиф Васильевич
4. Борисов Семен Иванович
5. Борисов Иннокентий Алексеевич
6. Борисов Михаил Григорьевич
7. Бескин Николай Исакович
8. Бетюнов Константин Иванович
9. Варламов Иннокентий Харитонович
10. Винокуров Николай Борисович
11. Герасимов Николай Филиппович
12. Герасимов Пуд Ильич
13. Герасимов Семен Егорович
14. Дуранов Василий Петрович I
15. Дуранов Василий Петрович II
16. Додонов Михаил Петрович
17. Данилов Савва Петрович
18. Данилов Семен Иванович
19. Догдонов Егор Лукич
20. Догдонов Гаврил Петрович
21. Догдонов Савва Лукич
22. Ершов Василий Никитич
23. Ериев Илья Львович
24. Ефремов Николай Дмитриевич
25. Ефремов Михаил Тимофеевич
26. Картузов Алексей Дмитриевич
27. Картузов Николай Дмитриевич
28. Картузов Василий Яковлевич
29. Кривошапкин Николай Николаевич
30. Картузов Михаил Яковлевич
31. Кацынов Степан Дмитриевич
32. Кривошапкин Роман Афанасьевич
33. Кривошапкин Иван Афанасьевич
34. Кривошапкин Никита Николаевич
35. Кладкин Федор Маркович
36. Картузов Прокопий Константинович
37. Картузов Иван Николаевич
38. Кульмин Иннокентий Афанасьевич
39. Кривошапкин Петр Егорович
40. Кривошапкин Прокопий Григорьевич
41. Кривошапкин Роман Христофорович
42. Кривошапкин Иван Михайлович
43. Кладкин Николай Маркович I
44. Кладкин Николай Филиппович
45. Кривошапкин Дмитрий Васильевич
46. Кривошапкин Николай Семенович
47. Кривошапкин Николай Христофорович
48. Кривошапкин Петр Иванович

49. Кривошапкин Егор Иванович
50. Литвинцев Роман Максимович
51. Листников Егор Афанасьевич
52. Лебедек Василий Васильевич
53. Литвинцев Николай Петрович I
54. Литвинцев Николай Петрович II
55. Литвинцев Иван Максимович
56. Листников Роман Егорович
57. Лебедев Евстафий Васильевич
58. Макаров Иван Васильевич
59. Миронов Николай Григорьевич
60. Местников Афанасий Дмитриевич
61. Монастырев Дмитрий Антонович
62. Местников Петр Прокопьевич
63. Монастырев Иван Иванович
64. Миронов Михаил Дмитриевич
65. Новгородов Красан Васильевич
66. Назаров Тимофей Данилович
67. Назаров Дмитрий Степанович
68. Новгородов Николай Дмитриевич
69. Новгородов Федот Ильич
70. Новгородов Николай Дмитриевич
71. Никифоров Гаврил Алексеевич
72. Новгородов Дмитрий Степанович
73. Новгородов Егор Дмитриевич
74. Охлопков Дмитрий Васильевич
75. Новгородов Иван Степанович
76. Попов Федор Федорович
77. Попов Данил Михайлович
78. Попов Еримей Дмитриевич
79. Петров Василий Игнатьевич
80. Петров Василий Трофимович
81. Петров Егор Петрович
82. Петров Егор Иннокентьевич
83. Платонов Никита Васильевич
84. Попалов Григорий Афанасьевич
85. Попов Григорий Иванович
86. Попов Егор Григорьевич
87. Павлов Роман Семенович
88. Понисеев Афанасий Никитич
89. Павлукрай Петр Семенович
90. Попов Иван Николаевич
91. Попов Никита Афанасьевич
92. Попов Ефрем Прокопьевич
93. Петров Егор Михайлович
94. Потапов Дмитрий Петрович
95. Романов Егор Львович
96. Соловьев Марк Михайлович
97. Семенов Матвей Иванович

98. Сисин Дмитрий Никитич
99. Соловьев Иван Ионович
100. Соловьев Дмитрий Ионович
101. Седалищев Дмитрий Константинович
102. Седалищев Петр Иванович
103. Седалищев Егор Константинович
104. Сокольников Семен Филиппович
105. Сокольников Степан Филиппович
106. Слепцов Сидор Васильевич
107. Слепцов Роман Васильевич
108. Соловьев Николай Степанович
109. Соловьев Николай Саввич
110. Седалищев Алексей Никитич
111. Соловьев Василий Сергеевич
112. Степанов Роман Михайлович
113. Савин Степан Афанасьевич
114. Соловьев Петр Иванович
115. Федоров Георгий Константинович
116. Федоров Егор Петрович
117. Эляков Дмитрий Филиппович
118. Труни Иван Гаврилович
119. Жебсанин Хрисан Петрович
120. Чичиров Иван Иванович
121. Чохов Василий Герасимович
122. Яковлев Иван Данилович
123. Федоров Афанасий Филиппович
124. Федоров Афанасий Николаевич
125. Данилов Петр Кононович
126. Макаров Гаврил Иванович
127. Кривошапкин Михаил Семенович
128. Яковлев Василий Данилович
129. Федоров Дмитрий Гаврилович
130. Местников Афанасий Гаврилович
131. Массасев Егор Егорович
132. Максимов Захар Иванович
133. Массасев Роман Егоревич
134. Гурьев Марк Иванович
135. Керемясов Семен Петрович
136. Керемясов Илья Константинович
137. Седалищев Александр Петрович
138. Седалищев Егор Никитич
139. Иннокентьев Семен Семенович
140. Понисеев Иван Иванович
141. Картузов Михаил Дмитриевич
142. Картузов Аркадий Иванович
143. Картузов Юрий Иванович
144. Лебедев Самсон Дмитриевич
145. Данилов Евстафий Саввич
146. Федоров Афанасий Николаевич

КРИВОШАПКИНА
Анастасия Ивановна

СИВЦЕВА
Елена Ивановна

БАШАРИНА
Анна Егоровна

КРИВОШАПКИНА
Евдокия Ивановна

СЕДАЛИЩЕВ
Дмитрий Захарович

ПАВЛУЦКАН
Константин Дмитриевич

Удуу Кыайны 50 сыйгар аналлаах Чурапчы сализинъэтигэр ыбыллар **ДЬАЛЛАР**

Тындык ветераннарын уонна сарни
кыттымдахтарын оғдооболору истиилэригэр

Ыам ыйын 6 күнүгөр күнүс 3 чаастан—Мурун
Тындык, интернат-оскуола түүхбазарын оло-
рооччуларга үбүлүбүйүй муннайы.

Ыам ыйын 7 күнүгөр сарсымада 10 чаастан—
«Айыллан» Культура дынатигэр сализинъэт
тохторутар үбүлүбүйүй муннайы, мэрдэ концерт.

Ыам ыйын 8 күнүгөр киңи 7 час 30 мун.—
Чурапчылары народный театр спектакль.

Ыам ыйын 9 күнүгөр.

Сарсымада 10 чаастан—сализинъэт тэрэлтэл-
ринэн нарад (Чурапчы уонна Одылууин духовой
приестрдарын түмсүллэр кытталлар).

11 чаастан—Удуу Кыайны 50 сыйгар уонна
хүчүүрүлүүтүг аналлаах пааматынныгы үз-
руулжохтук айын минтиз, веноктары ууруу.

12 чаастан—быраанынкытада концерт (кыт-
тыны ыаллар: сализинъэт ветераннарын түмсүү-
түз, «Дыэрэгжэй» ово үчкүү народный коллектив,
музыкальная оскуола хоровой, хореографической
школы, интернат-оскуола бальмай, фольклор-
ной группалар). В. И. Ленин площадында атын-
оргоон дыларбашката.

13 чаастан—улус Баянтарын уонна хорму-
життарын конкурса (40-с, 50-с, 60-с, 70-с сый-
лардаанын үнүүлүркөн оюнноонуга).

14 чаастан—сализинъэт тэрэлтэлзир хамаандала-
ра үбүлүбүйүй аналлаах сүүрүүгэ эстафеталыр
(стадионта). Улахан дынгиге уонна овогорго оюн-
ной конкурса, национальной спортивной оюннуу-
лар.

Чурапчы сализинъэтин дылалтота.

ААТТААХТАР ТҮМСЭН ААСТЫЛАР

(Бүтүүтэ, Иници 1 стр. көр).

Петр Ефимов (Чурапчы), Захар Чукров (Дыккуу-
най), Николай Баттахов (Амма).

Абсолюттнай чемпион атын Томбо улуунуттэн то-
руттара билгии Дыккуускайга үзүүлүр мырлыла-
нүүттэрэ Илларин Иванов ылла уонна. З мөлүү
йүн солкуубайынан биризмийлүннэ. Бийрдинээ-
майыннан кытыйлаахтарын бастакы миистэв 700,
инкисю 500, үлүс 300 тын соли туттары
дымындар. Нэйлинак баанынайдара бинр дойдудаах
тарын Боро Тарарай иинин биринск аянаас чемпиона
шындылыштыгэр тус байаларини көмөлеспүт, ейе
бул-тирох буолбут уолларыгэр СР көнүл түстүүт
туулалт тренеригэр Владимир Половка уонна СІ
физическая культура туулалт түннэ Васили
Гоголевин убаканы уерүүлээх быйынта туттардылар.

Чемпионакка жэлбит спортсменнэр, тренердэр И
Кокин, С. Окоемов, В. Попов, К. Захаров, В. Гого-
лев, З. Чукров изэндээж дылалтатыгэр, баанына
ханааийстыбатарын ассоциациятыгэр, олохтохторг
истинчи маҳтанийлар. Манимк угус хансайбайдынты
түмэ тарпын курхатын гаёмын ханын да респуб-
ликатааын курхатыннан итээшэе суюн, ессэ хай
зар бортуун ордуктааын болижээтилэр. Бу Мырлы
курдук жини сирдэртэй тэйиччи сыйтар ыкракын из-
ниндэктэн 5 ССРС, 7 Россия уонна СР спорду
мастардара уеснэн-үүзүү тахсыйттара даанын ал-
бөйн этэр. Ыалдымтар бу алдас чемпионатын
республика спордун календарнай бывааныгэр кидлорор
турорсарга санааларын эттилэр. Курхатын кыт-
тылаахтара ыччэт уонна спорт управлениеччылар
байр да боржээтилэл калбогийттийн хомбогуттары
хаймат иштүү тиэрдэрбөр көрдестүлэр.

П. СЫРОВАТСКАЙ.

ААБААЧЧЫЛАР ИСТИИЛЭРИГЭР

Типография личтибас саахалламмынан, хаймат
бастакы уонна тордие баланаларыгэр сорон строн-
дар бүтәнкөн аянастара кынан талмалыбатылар.

Редактор М. Н. СИДОРОВА.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—
21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Биңиги оскуодабытыгэр үөрөнөр Кузьмин Степ-
атын овогортоон уратытса дын хайынан спордун
утумшахтын дыркынанара буудар Кинильин көрс-
өнөн ыбытынга эпизодтийнгэр көрдестүм.

— Степа, эн спорт бу көрүгүнен ханаанында
дыркынанара?

— Туорт сыйд буолла аналлаах секцияда дыркын
таммын.

— Магнайын сицини?

— Хайынан сициниятгэр инирээт, якса хонон ба-
ран Хайхасынна курхатынга барыттын, оноо ун-
мээстэлэмшиг.

— Туорт сыйд устата хайынан табынгин хайын раз-
ряды толердүү?

— Ийнис спортивнай.

— Субу соторувааытта Покровскайга буозбут ку-
рхатын шайынан буолдун?

— Оноо Василий Пудов биринийгэр Чурапчы. Уус
Алдан, Хайхасын Монг-Хантас ууластарын, Дык-
куускайдаа педагогический училище, СГУ хамаан
далара көрүстүбүтүү. Байын саветылаахтарын 1 км
дистанциинда бастыттын.

МАХТАНАБЫТ

Танталлаах обубут, бывалын, убайын ТОДС-
ТОУХОВ Егор Семенович эдэр савынан биңиги
кыккебиттэн соңумардын олең туориабыт кутор-
танинан күннэрбитеңтэр, тиңэх суюлутар атаарыбы-
тыгэр күүс-көмө, өвөбүл-тирих буолбут бары ай-
мактарбытыгэр, табаарыстарбытыгэр, чуолаан. Афа-

ОВУРУОТЧУТТАРГА

Дирингнэр сүбэллийлэр

Дирингнэр агронома 1000 кв. м изнээх тэ-
личийн ханаайыстыбатыгэр 1994 сильвааха алтын
сайнын огурсуун уонна помидор туниэрбита. Ити
хамгын устатах кэтээн көрүүбүтүнен байын тенгэлца-
бытыгэр «вершинная гинь» дын помидор уонна
«корневая гинь» дын огурсу ыарсылара бааллара
балиятэннэ.

Вершинная гинь. Бу ыары төллийн температу-
рата эмиска хамсаанынтан турар, смысганаа сух.
Ыалдымын байын помидор айын аллара ортуур хараа-
нагаа үзүүлэх бээтийн баас үсүүр. Сэбидэхтэр үү-
нээйттэн нэма сух албэх ууны обородцор.

Бу ыарыны утари хийдэх өхүүнүүххэ? Ууны из-
жигтэн измилгэр дэлэдийн кутоохха. Минеральний у-
зурдуунан солтөөхтүүн анатынхана. Уүнээй ас бизэ-
туар измилгэр 5-10 граммын солтраны 10 литр ууга-
суурайан 1 кв. м изнээ 0,5 литр уу тиксэр гына
кутоохха.

Итихинк дыланын солтөөвүүн бэйзбут үзэбүт ту-
муктэриттэн көрдүбүт—бастакы ёс сильбытыгэр хас
10 унтан 4-5 ыалдьын эбн буолдажынаа, изнинди
силларта 10 унтан 2-3 ыалдымын бодитэннэ.

Корневая гинь. Бу ыарынга халтарбыт үүнээйн
аатыттан да костерүн курдун, силингэл, сэбидэхт-
терэх хаталлар, умнаана харана антөнөр уонна син-
гириан хатан барар.

Ыары турбатын наадтыгэр төллийн солтөөх ре-
жим олохтонуухтаах. Буор уонна салтын температу-
раларда 20-26 кыраадын сильваана ордун, салтын синга
80-90 биржынан буолуухтаах. Уүнэйн алтан ку-
перонын мөлхөн булгаданын (5 граммы 1 би-
дерэ ууга суурайан) ыбыллар. Ыары турбут сирии
үзүүрүүллүбүт чөвү 6 урбатын эбн 0,5 биржынанах алтан купоронын булгада-
нынан ынан эмтэйллэр. Органо-минеральний зби-
нэтэй эбнээзэгднэй.

Бу ыарылары утари өхүүнүүх биологический ды-
ннадартан маникнтары туваанындаа сөн.

Үүнэйн 2 сэбидэхтээх эрдээшүүн уунын солтөөх-
түүн хааччынан. Үүнэйнин олордоо иинин буоругар
сылаан ууны кутан итээн.

Аасыт сайн биңиги төллийн бодитыгэр үүнэйн эбн
сэбидэхтээх аллараа өртүтэн сајалдан олең барыттары.
Ити ыарыны науна талынан фузарин-
ное увиданье (увиданье листьев) дын шатыллар.

Ыары турбутын биржиннэтэн төллийн буорун
ар яснити үзүүлэхтэй болгутаа. Төллийн буорун
2-3 сыйд буола-буола 10 см диаметрээх гына кыбы-
най шийн баран атнынан солбуйн хаада. Сыйд ах-
сын почванийн ширстары, бактерийнлары олор эмтэ-
рийн шистарар ордуу туваанах.

Сэбидэхтээх этүүтүн атнын маник болсукхха сөн.
Сиамын үчтэйдийн сильбийт буорга охордон. Буору
өртүтүн илсэврэйн огортон.

КИНИ БАСТАКЫ СУРУГА

ХАЙЫНДЫРДЫТ УОЛ

— Төрөштүүтэриг хайындардын собуулла-
дуу?

— Бөлүнчлөр.

— Степа, түркүккэр эт ора ханымы идеалынхиний

— Спортийн училищевээ өлгүүн үерзээр баба-
даахын.

— Кынсанын үзүүлэхийн байын, эссе да сицинилэр
бадарабын.

Степа ити изиниттэн Кытанааха, Дыккуускайг
буолбут курхатын эрэг изнанаа суюхтун кытанаа
Бийлигээ IX «а» спортивный-прикладной кылдаасаа ў-
ралыр. Хайындар суюлугар үзүүнэрбийт тренер—ресс-
публика биллийнхайындардынтаа Вячеслав Михай-
лович Тимофеев. Кинийн үзүүлэлтээр ишикни ортуур
өсөө үтүү түмүнчилдээр буоддун.

Гана Дьячковская,

Чурапчы орто оскуолатын X «а» кылдааны
үерзэеччин.

Чадий Афанасьевич Захаровна, Светлана Герасим-
овна Адамова, нутүүпүүтүгээр Феликс Бир-
дойдулахынтыгэр Михаил Игнатьевич Корнигэ
иң сүрхэхэн маҳтальбытын тиэрдэгнэ. Барыларыгэр
кытанааха доруобуяны, олохторутар дыоду-соргуну,
сицинилэр бадарабыт.

Ийзэ, азат, эдьнийдэрэ, убайя, балта, пийнти,

БИЛЛЭРИИ

Чурапчыларын агроснаб производствений
коммерческий акционерий общественный

акционердэрийн истиилэригэр

Бу ый 21 күнүгөр күнүс 2 чаастан итроснаб
хөтүүрөтчүүлэрийн акционердэр улсын муннайхтара
буолар. Наруулж болтууростар; аасыт сильванийн
үзүү отчуота уонна ишикни соруустар.

Бары акционердэр муннайхха сильдьаллара бул-
гучулаах.

Тэрийн комиссия.

АТЫЛЫНЫБЫТ

Рынок сыватынадар чөлчөнгөн кухоний гар-
нитурдады. Сынатаа—1 мод. 750 тый. соли Ахсаан
арзайах. Тел. 21-641.

Х

Х

Х

Х

Х

Х